

Faculty of
Psychology and
Educational Sciences
"Ovidius" University
of Constanta, Romania

BLACK SEA JOURNAL OF PSYCHOLOGY

www.bspsychology.ro

9 772068 464001

Obstacles in achieving the differentiation and individualization of training in preschool education

Cristian Petre¹, Gabriela Vântu²

¹Ovidius University of Constanta, Faculty of Psychology and Educational Sciences

Abstract. It takes a quixotic effort to valorize and value (appraise) the classic principle of differentiation and individualization. Frequently used in the expert literature, this term chronically suffers at the specific praxis level. Although it has been admitted that due to the emphasized social – emotional interaction, the differentiation and individualization process is easier to accomplish at the pre-school level, the encounters with the teachers express the following: the principle functions solely at the principle level. That is at the ideal level.

The purpose of this paper is to identify the main obstacle –sources which the teachers working in kindergarden encounter when accomplishing the differentiation and individualization of the professional approaches: teaching and evaluating. The article we propose stands for a segment of a more complex investigation, whose hypothesis could be uttered in the following manner: Although the kindergarden teachers possess a thorough representation of the obstacles interfering with the differentiation and individualization approaches in the teaching – evaluating process, they succeed to a small extent to countervail them. The subjects used in this research: 60 teachers, grouped according to four indicators: age, teaching degree, level of studies, professional status. The paper is adjusted by the following major coordinates which encompass the teachers` opinions: the differentiation and individualization are obstructed by elements connected to the curriculum, elements pertaining to their own professional philosophy, elements regarding the psycho - pedagogical training, elements concerning the interaction. At the details` level, the tool used as a questionnaire, encompasses variables, such as: the dynamics of the decisions and the curricular documents, the particularities of the teaching environment, the initial and continuous professional investigation, the parents` reaction, the need for optimizing measures, the pertinent positioning level (drafting the final goals, managing the contents, the foundation of the means and methods, managing the interaction with the students).

The general conclusions are sustained by the set of conclusions obtained by confronting the data with the differentiating criteria of the involved teachers.

Keywords: obstacles, individualization, differentiation, preschool

Scopul investigației: Identificarea principalelor surse – obstacol pe care cadrele didactice care lucrează în grădiniță (institutori și profesori pentru învățământul preșcolar) le întâmpină în realizarea diferențierii și individualizării demersurilor profesionale: instruirea și evaluarea.

Principalele obiective ale investigației:

- cunoașterea variatelor opinii profesionale emise de către cadrele didactice care lucrează în grădiniță (institutori și profesori pentru învățământul preșcolar) în legătură cu fenomenul

diferențierii și individualizării demersurilor profesionale: instruirea și evaluarea. Pentru realizarea primului obiectiv, au fost organizate trei sesiuni de tip focus-grup. Au participat 50 de cadre didactice. Scopul principal al acestor acțiuni a fost de a solicita informații referitoare la diversele aspecte profesionale care pot fi corelate cu fenomenele diferențierii și individualizării. Pe baza informațiilor primite s-a configurat o bază de date utile construirii instrumentului propriu-zis de cercetare aplicativă.

- operaționalizarea principalelor informații desprinse din întâlnirile preliminare, identificarea principalelor axe de interes ale cercetării și construirea chestionarului. Astfel, în urma focus-grupurilor, s-au prefigurat câteva coordonate majore care circumscriu opiniile cadrelor didactice: diferențierea și individualizarea sunt obstrucționate de elemente de natură curriculară, de elemente care țin de propria filosofie profesională, de elemente care țin de nivelul pregătirii psihopedagogice, de elemente de natură interacțională.

Articolul propus reprezintă un segment al unei investigații mai complexă a cărei ipoteză poate fi surprinsă astfel: Deși cadrele didactice din grădiniță posedă o reprezentare bine conturată despre obstacolele care intervin în demersurile de diferențiere și individualizare a activităților de instruire și de evaluare, ele reușesc într-o măsură redusă contracararea acestor obstacole.

Două ipoteze de lucru pot fi derivate:

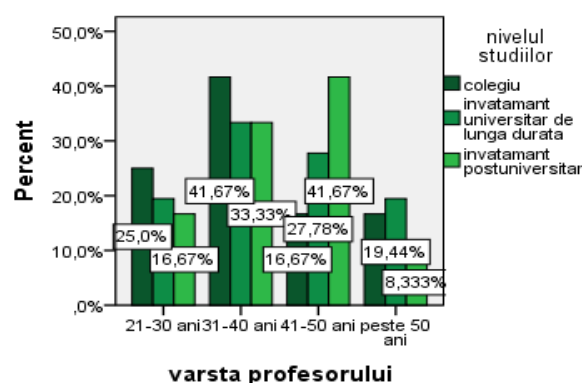
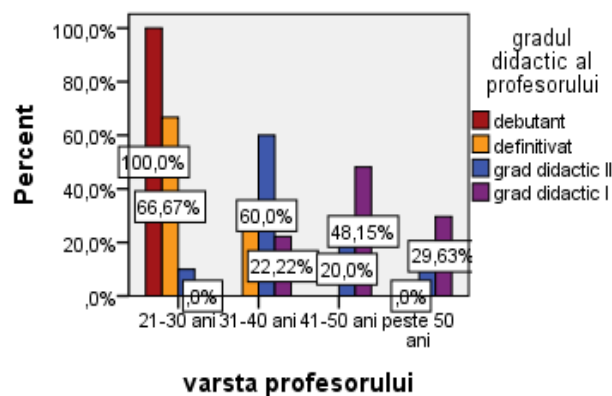
a. cadrele didactice posedă o reprezentare bine conturată despre obstacolele care intervin în demersurile de diferențiere și individualizare a activităților de instruire și de evaluare,

b. cadrele didactice reușesc într-o măsură redusă contracararea obstacolelor care intervin în demersurile de diferențiere și individualizare a activităților de instruire și de evaluare.

Pentru această lucrare este relevantă prima ipoteză de lucru.

Lotul de subiecți participanți: 60 de cadre didactice.

O scurtă prezentare a acestora, în funcție de patru indicatori: vârsta, gradul didactic, nivelul studiilor, statutul profesional.

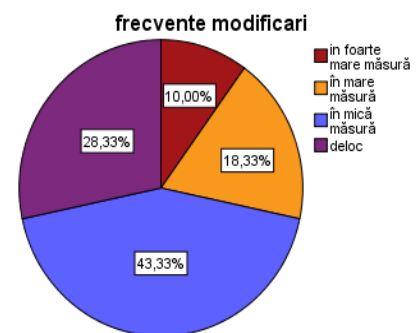
Câteva observații referitoare la metodele de investigare aplicativă: au fost utilizate focus-grupul, chestionarul, interviul semi-structurat, prelucrarea și analiza statistică a datelor (SPSS 20).

O analiză generală, necriterială, generează următoarele observații.

1. Cele mai multe dintre opinii se referă la reducerea semnificației de obstacol pe care le au modificările curriculumului pentru învățământul preșcolar. Altfel spus, relativa stabilitate a deciziilor care au rolul de a regla activitatea instructiv – educativă din grădiniță nu generează efecte negative la nivelul fenomenelor de diferențiere și individualizare:

Tabel 1. frecvențe modificari

	Frecvență	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
în foarte mare măsură	6	10,0	10,0	10,0
în mare măsură	11	18,3	18,3	28,3
în mică măsură	26	43,3	43,3	71,7
Deloc	17	28,3	28,3	100,0
Total	60	100,0	100,0	

2. Un aspect investit cu semnificație de obstacol este cel reprezentat de absența precizărilor. Peste 88% dintre profesorii participanți la studiu aderă la această idee:

Tabel 2. lipsesc precizările

	Frequency	Percent
în foarte mare măsură	37	61,7
în mare măsură	16	26,7
în mică măsură	5	8,3
Deloc	2	3,3
Total	60	100,0

3. Un alt aspect care actualizează un obstacol pentru diferențiere și individualizare este incapacitatea instruirii de a permite altceva decât o interacțiune unitară, omogenă cu copiii. Altfel spus, profesorii chestionați consideră că deloc și în foarte mică măsură (aproape 80%) demersurile de instruire și de evaluare au potențial de a genera interacțiuni adaptate ale profesorilor la specificitățile individuale pe care le posedă elevii:

Tabel 3. interacțiune unitară cu copiii

	Frequency	Percent
în foarte mare măsură	26	43,3
în mare măsură	21	35,0
Valid în mică măsură	12	20,0
Deloc	1	1,7
Total	60	100,0

4. O altă cauză a dificultăților întâmpinate în diferențiere și individualizare este inexistența unor activități bine precizate la nivel curricular, care să funcționeze precum modele și resurse inspiraționale. Puțin surprinzător, comparativ cu elementul anterior (o instruire care se axează pe interacțiuni unitare și uniformizatoare), absența unor repere – model este mai puțin investită cu funcție de obstacol (78,3%, respectiv 70%):

Tabel 4. nu există activități

	Frequency	Percent
în foarte mare măsură	23	38,3
în mare măsură	19	31,7
Valid în mică măsură	15	25,0
Deloc	3	5,0
Total	60	100,0

5. Surse relevante pentru practicarea demersurilor de diferențiere și de individualizare sunt constituite de experiențele de formare și de perfecționare profesionale. Peste 80% dintre profesorii chestionați recunosc faptul că atât pregătirea lor din timpul uceniei profesionale, dar și ulterioarele participări la activități de perfecționare nu reușesc să asigure o bună instrumentare profesională care să favorizeze diferențierea și individualizarea:

Tabel 5. formarea inițială

	Frequency	Percent
în foarte mare măsură	25	41,7
în mare măsură	23	38,3
Valid în mică măsură	9	15,0
deloc	3	5,0
Total	60	100,0

Tabel 6. cursurile de perfecționare

	Frequency	Percent
în foarte mare măsură	31	51,7
în mare măsură	22	36,7
Valid în mică măsură	7	11,7
Total	60	100,0

6. Diferențierea și individualizarea sunt surprinse și înțelese de către cei mai mulți dintre profesori ca un principiu inutilizabil, un enunț care încearcă doar să construiască imaginea unei educații formale care respectă și valorizează individualitatea, particularitățile individuale. Un detaliu suficient de important este că, în comparație cu alte variabile cuprinse în instrumentul de cercetare, acest element are o semnificație mai redusă (71,7%). Totuși, 43,3% dintre respondenți consideră că relevanța acestei variabile este „foarte mare măsură”:

Tabel 7. principiu impracticabil

	Frequency	Percent
in foarte mare măsură	26	43,3
în mare măsură	17	28,3
Valid în mică măsură	11	18,3
deloc	6	10,0
Total	60	100,0

7. O informație interesantă este oferită de aspectul referitor la activitățile la nivelul cărora profesorii cred că trebuie să se realizeze în mod prioritar diferențierea și individualizarea. În aceeași măsură (41.7%), profesorii au optat pentru variantele de răspuns „nivelul predării – învățării” și „nivelul predării – învățării – evaluării”. Doar 10 profesori (din 60) limitează „sfera” de manifestare a principiului la nivelul actului de evaluare:

Tabel 8. la nivelul activităților

	Frequency	Percent
nivelul predării-învățării	25	41,7
nivelul evaluării	10	16,7
Valid nivelul predării-învățării și evaluării	25	41,7
Total	60	100,0

8. Chestionați în legătură cu acțiunile la nivelul cărora cred că trebuie să acorde interes prioritar, profesorii au optat pentru două variante „nivelul metodelor și mijloacelor” și „nivelul managementului interacțiunilor”, fiecare dintre acestea obținând 30% dintre alegeri. Cele mai puține opțiuni a primit varianta „nivelul managementului conținuturilor” (16.7%):

Tabel 9. la nivelul mecanismelor

	Frequency	Percent
proiectarea finalităților activităților	14	23,3
Valid managementul conținuturilor metodelor și mijloacelor	10	16,7
managementul interacțiunilor	18	30,0
Total	60	100,0

9. O importantă sursă de obstrucționare a realizării principiului studiat este considerată a fi reacția negativă a părinților. Peste 70% dintre profesori au manifestat această opinie

Tabel 10. generează nemulțumiri părinților

	Frequency	Percent
Valid în foarte mare măsură	20	33,3
în mare măsură	23	38,3
în mică măsură	11	18,3
Deloc	6	10,0
Total	60	100,0

10. Una dintre cauzele principale este constituită de sensul pe care, cred profesorii, îl oferă în mod eronat părinții diferențierii și individualizării: cel de discriminare. Peste 80% dintre profesori au această convingere:

Tabel 11. înțelegerea ca discriminare

	Frequency	Percent
Valid în foarte mare măsură	24	40,0
în mare măsură	25	41,7
în mică măsură	11	18,3
Total	60	100,0

11. Una dintre cele mai indicate reacții ameliorative pe care profesorii cred că ar trebui să le dezvolte este informarea părinților și consolidarea unei relații de susținere reciprocă. Aproape 90% dintre profesori afirmă acest lucru:

Tabel 12. necesitatea susținerii de către părinți

	Frequency	Percent
Valid în foarte mare măsură	30	50,0
în mare măsură	22	36,7
în mică măsură	8	13,3
Total	60	100,0

În concluzie putem menționa faptul că problema instruirii diferențiate și individualizate este de stringentă actualitate. Amploarea preocupărilor și efervescenta discuțiilor pe această temă, precum și interesul crescând pentru găsirea unor soluții corespunzătoare sunt corelate cu intențiile factorilor decizionali, care încearcă să adapteze mai accentuat învățământul la particularitățile psihofizice, individuale și de vârstă ale copiilor, în vederea dezvoltării depline a personalității acestora.

Bibliografie

Radu Ion T. (1978). *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, București: E. D. P.

Pânișoară Ion Ovidiu. (2009). *Profesorul de succes*, Iași: Polirom,

Voiculescu Elisabeta. (2003). *Pedagogie preșcolară*, București: Aramis